

Activiteit 29: 'Klimaat op Maat' - Sint-Gillis-Waas

Algemene context van het OCMW:

Gewest: Vlaanderen

Medewerkers voor "energie": De opvang van de OCMW-cliënten gebeurt door de Sociale Dienst. Er werd een preventieadviseur aangesteld.

Financiële middelen voor de «energiepreventie»: De opvang van de OCMW-cliënten gebeurt door de Sociale Dienst. Een preventieadviseur werd aangesteld, die tevens hoofd van de technische dienst is.

Er werd door het OCMW actief meegewerkt aan het project Klimaatwijken, waarvoor de financiële middelen voor waren (project 2006-2007):

- Subsidie door kabinet Els Van Weert (KOM)
- Subsidie door Provincie Oost-Vlaanderen: milieuaudits
- Bij halen 8% : compensatie Eandis : €0,025 per bespaarde kilowattuur
- Aankoop extra energiebesparend materiaal
- Aankoop beloning deelnemers

De subsidies van kabinet Els Van Weert en de premies van Eandis vervielen voor het jaar 2007-2008.

Belangrijkste preventieve activiteit:

- *Eigen initiatief OCMW:* Opvang van de OCMW-cliënten door Sociale Dienst.
- Samenwerking met derden:
  - Klimaat op Maat
  - Energiesnoeiers

Methode voor de preventieve activiteiten:

- De opvang van de OCMW-cliënten gebeurt door de Sociale Dienst.
- Een preventieadviseur werd aangesteld, die tevens hoofd van de technische dienst is. Hij heeft beide taken, waaronder het opstarten van een interne opleiding energiebeheer.
- Voor het project Klimaat op Maat namen 11-tal gezinnen deel (2006-2007). Er werden een 3-tal groepsbijeenkomsten gehouden. In elke woning werd een energie-audit uitgevoerd en werd een energiebesparings-kit ter beschikking gesteld. De doelstelling was om minstens 8% besparen. Uiteindelijk hebben de deelnemende gezinnen 16,62% gepaard.
- Er werd door het OCMW niet meer geparticipeerd met de klimaatwijken in 2007-2008 omdat de periode langer duurde (6 maanden in plaats van 4 maanden), enkele financiële bronnen wegvielen en niemand kon vrijgesteld worden. De Gemeente Sint-Gillis-Waas participeerde met een 20-tal gezinnen.

Activiteit 29: 'Klimaat op Maat' - Sint-Gillis-Waas

Geplande activiteiten:

Het project van de energiescans wordt verdergezet. Er wordt door het OCMW niet meer geparticipeerd aan de « Klimaatwijken ».

Beschrijving van het project:

Klimaatwijken is een weddenschap tussen gemeenten, OCMW's, sociale huisvestingsmaatschappijen enerzijds en groepen bewoners en verenigingen anderzijds, om binnen zes maanden – 8 procent energie te besparen. De groep die de weddenschap aangaat, wordt gesteund door één of meerdere energiemeesters. Doorgaans zijn dit vrijwilligers uit de wijk of vereniging. Bij kansengroepen worden de werknemers van de organiserende OCMW's, sociale huisvestingsmaatschappijen en gemeenten opgeleid om de groepen op vlak van energiebesparing te begeleiden.

Gebruikte methode voor het project:

De gebruikte methode voor de « Klimaatwijken:

- De organisatie van het project 'klimaatwijken' passeert het schepencollege. Een OCMW, sociale huisvestingsmaatschappij of welzijnsorganisatie beslist om "klimaatwijken" te organiseren.
- De gemeente of organisatie mandateert iemand om het project van nabij op te volgen. De projectverantwoordelijke is meestal de duurzaamheidsambtenaar. De duurzaamheidsambtenaar spendeert ongeveer twee à drie dagen per maand aan klimaatwijken (bron: een gemiddelde gebaseerd op ervaringen van drie werkingsjaren)
- De gemeente gebruikt alle mogelijke kanalen om deelnemers en energiemeesters te werven. Een OCMW, sociale huisvestingsmaatschappij of welzijnsorganisatie zoekt naar geïnteresseerde gezinnen en mandateert medewerkers voor de taak als energiemeester.
- BBL geeft een folder, affiches en tekstmateriaal in verschillende formaten. Daarna krijgen energiemeesters een opleiding van de lidorganisatie Dialoog. In één of twee avonden/dagen krijgen de energiemeesters opleiding over de basiskennis van rationeel energiegebruik, communicatie met de doelgroep en uitleg over de energiemeter. Dialoog en Ecolife leiden de energiemeesters op.
- Elke gemeente of organisatie organiseert een startmoment. Dat is een gezellig onderonsje met alle deelnemers en energiemeesters waarop het hele project wordt uitgelegd, wat deelnemers moeten doen en hoe ze energie kunnen besparen.
- Vanaf de start noteren alle deelnemers hun eerste meterstand, dat wordt wekelijks herhaald. Energiemeesters of deelnemers vullen hun meterstanden in op de website die automatisch hun besparing berekent. De energiemeesters komen bijeen op provinciaal niveau. Hierop krijgen ze feedback over een energiethema en kunnen ze vragen stellen en ervaringen uitwisselen.
- Een bijeenkomst halfweg de meetperiode wordt gehouden, waarop tussentijdse resultaten worden gepresenteerd. Op het einde noteert iedereen de laatste meterstand en wordt een feestelijke afsluiter op provinciaal of lokaal niveau, waarbij alle deelnemers samen komen om hun eindresultaat te weten, prijzen te ontvangen.

Activiteit 29: 'Klimaat op Maat' - Sint-Gillis-Waas

Detailvragen:

Doelpubliek: Algemeen bewoners, maar kan via de OCMW's ook met kansarmen worden uitgevoerd.

Financiering en/of menselijke middelen: De provincie neemt de rol van regionale coördinator op zich. Dat betekent dat zij stuurgroepen zullen bijeenroepen waarin de planning van de komende maanden wordt uitgelegd. Ze zijn ook gastheer voor energiemeesteropleidingen en -bijeenkomsten. Ze verspreiden alle campagnemateriaal. Tot slot organiseren zij een regionaal slotmoment. Zij zijn het regionaal aanspreekpunt voor de campagne.

De gemeenten of OCMW's :

- zoeken naar groepen, wijken en energiemeesters
- organiseren een startmoment voor alle deelnemers
- organiseren een energieborrel
- voorzien een prijsje voor de deelnemers

De kostprijs varieert naargelang de bijdrage van de provincie en de inwonersaantallen van de gemeente. Een gemiddelde deelnameprijs bedraagt ongeveer 800 euro.

Aantal betrokken gezinnen/personen: In gans Vlaanderen zijn er 260 klimaatwijken, met in totaal 4600 deelnemers.

Type actie: Sensibiliseringsproject met groepsaspect.

Specificiteit van het project: De deelnemers worden aangespoord om maatregelen aan Energiebesparing uit te voeren. Ze draagt de gemeente bij aan de Vlaamse inspanningen om de Kyotonorm te halen. Het sociale aspect van deze activiteit is van belang, omdat mensen door de energiemeesters tezamen worden gebracht en leren elkaar kennen. De gemeenten en OCMW's hebben er alle belang bij om hun "cliënten" energie te besparen, en kosten te beperken.

Sterkten van het project :

- Gezinnen leren dat ze zelf heel wat in handen hebben: gedragsverandering doe je zelf.
- Mits goede ondersteuning en duidelijk materiaal : besparingsresultaten kunnen effectief gerealiseerd worden.
- Mensen met goede resultaten enthousiasmeren anderen.
- Kostenbesparend voor de deelnemers.
- De woningaudit: is een onmisbaar onderdeel: heel concreet in eigen huis en toepasbaarheid van tips.

Zwakten van het project.

- Het gaat om echt gemotiveerde gezinnen. Anderen moeten worden overgehaald.
- minder motivatie bij de maatschappelijk werkers.

Activiteit 29: 'Klimaat op Maat' - Sint-Gillis-Waas

- persoonlijke problemen bij de gezinnen zorgen voor afhaken: energiebesparing is niet prioritair bij echtscheiding, ziekte...
- Mensen geraken niet gemotiveerd door Workshops.

Reproduceerbaarheid: Activiteiten worden elk jaar herhaald en uitgebreid, nu ook in andere landen.

Opmerking: Er namen enkele OCMW groepen deel aan de Klimaatwijken. We namen Sint-Gillis-Waas als voorbeeld maar dit kon net zo goed een ander OCMW geweest zijn.

De deelnemende OCMW's (in de Provincie Antwerpen 12 OCMW's) en organisaties die zich specifiek richten op kansarmen zijn : OCMW Mechelen, de Mechelse Goedkope Woning en Stad Mechelen, OCMW Berlaar, OCMW Brasschaat, OCMW Duffel, OCMW Edegem, OCMW Herentals (in samenwerking met de gemeente Herentals, de sociale huisvestingsmaatschappij en vereniging waar mensen in armoede het woord nemen), OCMW Lier, OCMW Olen en Sociale Huisvestingsmaatschappij Olen, OCMW Putte, OCMW Schoten, OCMW Sint--Amands, OCMW Vorselaar.